



A környezetvédelem napjainkban egyre nagyobb figyelmet kap, s így a környezetbarát termékek, szolgáltatások iránti igény is egyre növekszik. Az ipar minden résztvevőjével együtt a nyomdák is piaci előnyre tehetnek szert környezetkímélő tevékenységük, termékük hirdetésével.

A környezetbarát termék meghatározására magyar törvényi definíció nincsen.

Magyarországon jelenleg az a termék környezetbarát (vagyis a környezetet kevésbé terhelő), melyet a Környezetbarát Termék Kht. annak ítél, s engedélyezi a Környezetbarát védjegy használatát (kocsánytalan tölgy).

Ipari vonatkozásban a környezetbarát szó alkalmazása sokak szerint irracionális, mivel alapjában véve az ipar – a nyomdákkal együtt – akkor lenne környezetbarát, ha nem létezne.

A nyomda nem csupán azzal van negatív hatással a környezetre, hogy a tevékenysége során anyagot, energiát fogyaszt, hulladékot termel, és legtöbb esetben gyárt (pl. csomagolóanyagok, szórólapok, újságok stb.), de a nyomdai tevékenységhez szükséges gépek, berendezések, anyagok stb. gyártási folyamata is épp e tényezőkkel jár együtt.

Az európai uniós megfogalmazás szerint a „környezetileg megfelelő technológiák”* (EST – Environmentally Sound Technologies) összetett technológiai rendszerek, melyek olyan know-how-t, folyamatokat, termékeket, szolgáltatásokat és eszközöket tartalmaznak, továbbá olyan szervezeti és irányítási eljárásokat alkalmaznak, melyek alapot teremtenek a környezet terhelésének minimális szintre szorításához. A hangsúly a rendszeren van.

Kijelenthető, hogy hosszú, de akár már rövid távon is a környezetvédelem érdekében hozott intézkedéseknek költségcsökkentő hatása mutatkozhat, hiszen alapja a takarékoság, ésszerűség és az indokolatlan felhasználás meggátolása.

Nyomdák esetében a következő tényezők összességét kell figyelembe venni ahhoz, hogy környezetkímélő vállalati működésről beszélhessünk:

- ♦ a megfelelő erőforrások megválasztása s a velük való tényleges gazdálkodás,
- ♦ a felhasznált anyagok, hulladékok mennyisége és milyensége,
- ♦ a csomagolás fajtája, mennyisége és
- ♦ a folyamat indukálója a tudatosság.

A környezettudatos magatartás nemcsak a vezetői szinten, hanem a beosztottak körében is elengedhetetlen.

Annak lépéseit és feladatait, hogy egy nyomda mire ügyeljen tevékenysége és döntései során, minden esetben a teljes működés részletes átvizsgálásával lehet csak megadni. Így főbb témakörökbe csoportosítva, a gondolatmenet elindításához mutatom meg a folyamaton végigvezető utat.

BESZERZÉS

A környezetre kiemelt figyelmet fordító nyomda a beszerzéseinek minden területén értékelést végez a megrendelés elküldése, szerződések aláírása előtt. E tevékenység döntés-előkészítése gyakorolja az egyik legnagyobb hatást egy vállalat környezetvédelmi tevékenységére.

Gépek, berendezések energiafelhasználásának mérlegelése a termelési tevékenység során használt gépektől, az anyagmozgató gépeken át az irodai berendezésekig. A cél minél hatékonyabb és gazdaságosabb működés, minél kisebb energia- és anyagfelhasználás. Termelőberendezéseknél ezt mindig a gyártott termékhez vagy a felhasznált anyagokhoz viszonyítva érdemes mérni.

Felhasznált anyagok összetételének értékelése: a környezetre és emberi szervezetre legke-

* A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE: Jelentés a Környezettchnológiai Cselekvési Terv 2004. évi végrehajtásáról.

vésbé ártalmatlan termékek használata. Csökkentett VOC- (szerves illékony összetevő) tartalmú vagy VOC-mentes segédanyagok, alkoholmentes nyomtatás vagy legalább a 100% izopropil-alkoholt helyettesítő termékek használata, növényi olaj bázisú íves ofset festékek alkalmazása. Mutagén, rákkeltő és nemzőképességre káros összetevők elkerülése a segédanyagokban. Ne felejtsük, az ember a környezet része!

Felhasznált papírok, kartonok összetételének értékelése: alapanyagukat képezték-e különös mértékben veszélyeztetett erdőkből származó fák (esőerdők, északi erdők) vagy azok FSC, ill. PEFC erdőtanúsítási rendszereknek megfelelnek, és fenntartható erdőgazdálkodásból származnak, netán újrafelhasznált papírból készültek.

A beszerzett anyagok csomagolásának megválasztása: minél kisebb hulladékképződést eredményezzen. Nagyobb kiserelési egységek, többutas göngyölegek használata.

Alvállalkozói szolgáltatás beszerzése esetén legyen szempont az alvállalkozó környezeti magatartása: ő milyen anyagokkal dolgozik, méri és elemzi-e tevékenysége során a környezeti hatását, hoz-e intézkedéseket ennek csökkentése érdekében?

ELŐKÉSZÍTÉS

A prepress során az energiefelhasználás, a gondosan megválasztott segédanyagok kiválasztása és a hulladékok mennyiségének csökkentése az alapvető szempont: példaként említhető, hogy egy megfelelő minőségű hívfolyadékkal 50–100%-kal több lemez készíthető, amíg az elhasználódik és cseréjére szorul. Ezek mellett jelentős lépés a festékfelhasználást csökkentő szoftverek használata. Ez nem csak a környezetet kíméli nagymértékben, de a költségekre is kedvező hatással van.

NYOMTATÁS

A leglényegesebb paraméterek itt is: az energia- és anyagfelhasználás csökkentése és a hulladékok mennyiségének csökkentése.

Ezeket általában egyszerű, de átgondolt és betartott szabályozással el lehet érni: megfelelő állapotú, jól karbantartott gépek használata, géptermi rend fenntartása, szelektív hulladékgyűjtés, a minőséget alátámasztó gyártási

folyamatok, előírások kidolgozása, megfelelő hozzáállású és tudású, motivált géptermi személyzet stb.

A technológiai támogatás oldaláról nézve a beigazítási selejt mértéke minimalizálható a festékezés beállítását, a megfelelő denzitási érték gyors elérését segítő színmérő, -ellenőrző, -beállító rendszerekkel. Ezek a G7/PSO/ISO 12647 folyamat-ellenőrzési módszerekhez is segítséget nyújtanak, s riportjaikkal támogatják az ISO 9001-es minőségirányítási rendszert.

A veszélyes hulladékok mennyisége csökkenthető például a mosófolyadék regenerálásával, majd újbóli használatával, illetve az újramosható géprongyok alkalmazásával. Itt fontos kiemelni, hogy e tevékenység hatósági engedélyhez kötött! A partner kiválasztása előtt ellenőrizni kell, hogy van-e érvényes és megfelelő engedélye a kendők újramosására, mivel csak így biztosítható, hogy a kimosott szennyvíz nem az erdő szélén képez majd tavat vagy nem egy folyóban, esetleg a csatornában köt ki, ahonnan ivóvíz formájában „visszakapjuk” poharunkba.

A festékfelhasználás és a selejt mennyiségének csökkentése mellett, heat-set rotációs és flexó nyomdák esetében, lényeges kérdés az utóégető használata, illetve az utóégető működési módja. A regeneratív (hővisszanyerő) technológiájú, lényegesen alacsonyabb gázfogyasztással rendelkező típusok maradék hője a vállalat fűtéséhez és a melegvíz-szolgáltatáshoz is hozzájárulhat, de hűtésre is alkalmas nyári időszakban.

A nyomtatáshoz felhasznált anyagokra, kiemelten élelmiszer-csomagolások és gyermekjátékok vagy ezek csomagolóanyagainak nyomtatására, számos rendelet és szabvány vonatkozik. Ezekről tájékoztatást kaphatnak a nyomdák a beszállítóiknál.

KISZÁLLÍTÁS

A megfelelő járművek beszerzése mellett a meglévők tervezett megelőző karbantartásával elkerülhetők a nagyobb kárt okozó problémák, s így a nagyobb hulladékképződés. A szállító gépjárművek fogyasztásának felügyelete, az összehangolt, átgondolt fuvarszervezés, mind nagy lépésekkel viszik előbbre a vállalatot a környezet védelmében, és e tevékenységek is jelentősen csökkentik a költségeket.

TÁMOGATÓ TEVÉKENYSÉGEK, ADMINISZTRÁCIÓ

A fűtés, hűtés, világítás korszerűsítése, energiafelhasználásának csökkentése alapvető cél.

Ezenek felül a kollégák környezettudatosságának fejlesztése, a zöld iroda program bevezetése, az elemek, elhasznált, elromlott elektronikai berendezések külön gyűjtése, a kommunális hulladék mennyiségének csökkentése a szelektív gyűjtés által, a stand-by üzemmód használatának elkerülése a számítógépek, projektorok, monitorok, egyebek teljes áramtalanításával, víztakarékos csaptelepek használatával a vízfogyasztás csökkentése csak töredéke a lehetőségeknek.

A fenti tevékenységek között szándékosan nem említettem sem a karbantartást, sem a kötetesetet, mivel e két tevékenységre ugyanúgy vonatkoznak a már korábban felsorolt alapelvek: anyag-, hulladék-, energiafelhasználás-csökkentés, szervezett munka.

JOGSZABÁLYOK KIÉRTÉKELÉSE

A környezetvédelemért valós felelősséget tanúsító vállalat ismeri és betartja a rá vonatkozó

környezetvédelmi jogszabályokat. Ezek képezik alapját minden a környezet, s így az egészség megővését is kezdeményező intézkedésnek.

KÖRNYEZETKÖZPONTÚ IRÁNYÍTÁSI RENDSZEREK ALKALMAZÁSA (ISO 14001; EMAS)

Ezen irányítási rendszerek közös jellemzője, hogy a vállalatok teljes környezetvédelmi tevékenységére kiterjednek, s azokat egy rendszerbe foglalják. Épp ez a fő céljuk: a vállalat környezetvédelmi tevékenységét átláthatóvá tenni. Ezáltal segítséget nyújtanak a környezeti tervezés és a kitűzött feladatok, célok rendszerének megteremtésében, valamint segítik az alkalmazottak bevonását e tevékenységekbe.

Amint a kezdetekben is elhangzott, egy vállalat akkor környezetkímélő, ha folyamatait komplex rendszerként szemléli és kezeli, számításba véve a teljes tevékenységében rejlő lehetőségeket. Az első eredményekhez eljutni a kisebb lépcsőfok. Azok megtartása, illetve folyamatos javítása hosszú távon is és emellett a hitelesség elérése tudatosság és megfelelő vállalati szemlélet nélkül nem valósítható meg.

TÉMÁINKBÓL
A jövő ügynökségi
modelljei, a jövő
fogyasztói, márkák
médiabirodalmi,
márkadizájn,
dinamikus arculatok,
hologramos
nyomatás,
augmented reality,
önszabályozás
a médiatörvény
árnyékában

ARCULAT
ÉS
MÁRKÁ

IDŐPONT
2011. október 1-től
november 19-ig

KEDVEZMÉNYES
ELŐJELENTKÉZÉS
2011. július 15-ig

JELENTKÉZÉS ÉS
INFORMÁCIÓ
www.arculatesmarka.hu

SZERVEZŐK
actívium
KREATÍV
csoport

Felfedezzük
a jövőt
képzés jövőbemutató,
de nem futurisztikus
megoldásokról

Saját szélerőművel működteti gépeit a Quint Nyomda

POZITÍV ENERGIAMÉRLEG A NYOMTATÁSBAN

Új értelmet nyer a klímaneutrális nyomtatás az észak-németországi Quint nyomda (Pronstorf) esetében. Nem azért, mert újrahasznosított papírra nyomnak biofestékkel, hanem azért, mert a teljes gyártást saját szélerőművével előállított árammal működteti. Sőt, a Quint tájékoztatása szerint, a megtermelt áram több mint 30%-át betáplálja a villamos hálózatba.

A cég saját tulajdonú szélturbinája már 1994 óta látja el az üzemet árammal. A nyomda fenntarthatósági koncepciója nem csak az áramellátásra terjed ki: 1998 óta geotermikus energiával fűtik az üzemi helyiségeket, a melegvízellátásról napkollektorok gondoskodnak, biológiai tisztítóberendezéssel kezelik újrafelhasználás céljából az üzemi vizet, 2011 januárja óta pedig levegő-víz hőcserélőt alkalmaznak a hővisszanyerés optimalizálásához.

A nyomda megérdemelten használhatja az ötletes „Quint Druckt mit Wind” (Quint széllal nyomtat) szlogent.

Forrás: print.de